

Verrijgingsklas – Taaie Trawanten

1. Identificatie van de voorbeeldpraktijk

Benoem de voorbeeldpraktijk die in de rest van dit document beschreven zal worden. Kies daarbij voor een duidelijk af te bakenen praktijk. Wanneer uw school verschillende van elkaar af te bakenen praktijken realiseert, beschrijf dan elke praktijk in een ander document (bv. binnenklasdifferentiatie vs. klasexterne verrijkgroep).

1.1. Fase van het zorgcontinuüm

- Brede basiszorg (bv. binnenklasdifferentiatie)
- Verhoogde zorg (bv. verrijgingsklas)
- Uitbreiding zorg/individuele trajecten

2. Beschrijving van de voorbeeldpraktijk

2.1. Doelgroep

Wie behoort tot (uiteindelijke) doelgroep van de praktijk? (max. 100 woorden)

Beschrijf de algemene kenmerken van de doelgroep waarop de voorbeeldpraktijk gericht is en waarbij de effecten gerealiseerd moeten worden. Vermeld subdoelgroepen als die er zijn.

De doelgroep van onze praktijk zijn de cognitief sterk functionerende leerlingen van de lagere school (vanaf L1 tot en met L6) die alle stappen van de binnenklasdifferentiatie hebben doorlopen (binnen fase 0 en fase 1 van het zorgcontinuüm). Specifiek richten we ons op de cognitief sterk functionerende leerlingen waarvan we hun aanleg willen gebruiken om tot hoge prestaties te komen door de kracht in zichzelf te vinden. Deze leerlingen hebben vaak nog groeikansen op de volgende persoonlijkheidskenmerken: doorzetten, fouten maken, omgaan met kritiek, verwerken van tegenslagen, gedisciplineerd werken, opkomen voor zichzelf en het vertrouwen hebben dat ze het kunnen.

Zijn er intermediaire doelgroepen? Zo ja, welke? (max. 100 woorden)

Het kan zijn dat de voorbeeldpraktijk zich primair richt op anderen dan de uiteindelijke doelgroep. Zo kan een school, bijvoorbeeld, via de vorming van leraren (= intermediaire doelgroep) grotere leerwinst willen creëren bij haar leerlingen (= uiteindelijke doelgroep). Geef hier aan of er sprake is van zo'n intermediaire doelgroep en beschrijf deze zo duidelijk mogelijk.

Omdat de klas- en zorgleerkrachten in de eerste plaats een belangrijke rol innemen bij het signaleren van deze cognitief sterk functionerende leerlingen, is het belangrijk om hen zo veel mogelijk te informeren over hoogbegaafdheid. Op die manier kunnen zij correct signaleren.

Hoe wordt bepaald welke personen tot de doelgroep behoren? (max. 400 woorden)

Welke zijn de indicaties om deel te nemen aan de voorbeeldpraktijk? Zijn er eventueel contra-indicaties voor een niet-deelname aan de voorbeeldpraktijk? Op welke manier worden personen toegeleid naar de voorbeeldpraktijk?

Vooreerst wordt er van onze klasleerkrachten verwacht dat er een ver doorgedreven binnenklasdifferentiatie doorgevoerd wordt. Bij deze differentiatie hebben we aandacht voor aanpassingen op tempo, moeilijkheidsgraad, oplossingsniveau en –wijze en compacten in de verschillende fases van leren: tijdens de instructie- en verwerkingsfase en tijdens de nabespreking. Daarnaast is er in de klas ook aandacht voor zelfstandig werk, zowel aan de hand van contractwerk als projectwerk. Daarbij passen we ook het huiswerk en de klasinterne hulp van deze leerlingen aan. Uiteraard hebben we bij deze aanpassingen aandacht voor een goed evenwicht tussen inspanning en ontspanning.

Wanneer we merken dat deze maatregelen onvoldoende blijken of er toch nog vragen zijn rond een eventuele hoogbegaafdheid of bezorgdheden rond gedrag, gaan we verder naar een volgende fase. Daarbij worden verschillende partners betrokken. Er wordt zowel een leerlingengesprek als een

oudergesprek gepland. De leerling kan aangeven wanneer hij het best functioneert, in hoeverre hij vertrouwen heeft in zichzelf, of hij zich veilig voelt in de klasgroep, hoe hij omgaat met bemerkingen van medeleerlingen en volwassenen, wat zijn interesses zijn, ... De ouders kunnen aangeven wat de interesses zijn van hun kind, hoe het ontwikkelingsniveau is van hun kind en hoe het kind thuis is. Vanaf deze fase neemt de verantwoordelijke leerkracht van de kangoeroeklas de verdere planning en gesprekken op zich. Er is ook overleg tussen de betrokken klasleerkracht en de leerkracht van de kangoeroeklas. Het doel van deze gesprekken is het in kaart brengen van de ontwikkeling van het kind en het functioneren op dit moment.

Daarnaast wordt er ook gekeken naar de sterke eigenschappen van deze leerlingen en of deze leerling kenmerken van hoogbegaafdheid bezit. We proberen deze eigenschappen samen te brengen in 1 van de profielen van hoogbegaafde leerlingen. We hebben daarbij aandacht voor de verschillende vormen van intelligentie.

Daarbij bepalen we de doelen voor de komende periode. Er wordt ook samen bekeken welke de beste interventie is voor die leerling op dat moment. Dat kan gaan over een instap in de kangoeroeklas (op onze school heet dit 'de Taaie Trawanten', maar ook over een eventuele versnelling of het afnemen van een leerbaarheidsonderzoek als er toch nog twijfel blijft bestaan over een eventuele hoogbegaafdheid.

Bij elke fase wordt de leerling nauw betrokken. Deze fases worden ook allemaal genoteerd in het persoonlijk dossier van het kind.

Betrokkenheid doelgroep (max. 150 woorden)

Was de (uiteindelijke of intermediaire) doelgroep betrokken bij de (door)ontwikkeling van de voorbeeldpraktijk? Zo ja, op welke manier?

De cognitief sterke leerlingen bij de Taaie Trawanten werden in het verleden bevroegd aan de hand van een enquête over de praktische werking van de kangoeroeklas. De hoogbegaafde leerlingen hebben ook zelf de naam gekozen voor onze kangoeroeklas, namelijk 'Taaie Trawanten'. Op deze bovenstaande manieren hadden ze rechtstreeks invloed op de praktische werking van de kangoeroeklas.

Via hun ouders kregen de leerlingen ook de mogelijkheid om onze praktische werking te evalueren aan de hand van een enquête en hun ouders werden ook geregeld uitgenodigd op ons HB-café waarbij we vaak voorkomende uitdagingen bespraken.

Doel

Hoofddoel (max. 100 woorden)

Wat is het hoofddoel van de voorbeeldpraktijk?

De hoofddoelen van deze voorbeeldpraktijk zijn: contact met ontwikkelingsgelijken en daarbij het sociaal-emotioneel functioneren, verbeteren van de werkhouding/studievaardigheden optimaliseren en het versterken van hun mentale welzijn. Daarvoor gaan we aan de slag met leerstof die zich bevindt in de zone van naaste ontwikkeling.

Het contact met ontwikkelingsgelijken vinden we belangrijk om het gevoel van het anders zijn te doorbreken. Met het optimaliseren van studievaardigheden en het verbeteren van de werkhouding willen we hen tools aanreiken om hun talent te kunnen omzetten naar hoge prestaties. Door het versterken van hun mentale welzijn willen we hen wapenen voor valkuilen in het leren gebruiken van hun potentieel.

Subdoelen (max. 350 woorden)

Wat zijn de subdoelen van de voorbeeldpraktijk? Indien van toepassing: welke subdoelen horen bij welke intermediaire doelgroepen of subdoelgroep(en)?

Naast de 3 hoofddoelen van onze voorbeeldpraktijk hanteren we ook nog vele andere subdoelen. Deze subdoelen worden uiteraard op maat van de leerling gekozen in samenspraak met de leerling, de ouders en de betrokken klasleerkracht:

- Kunnen doorzetten als het moeilijk is
- Fouten durven maken en hulp durven vragen
- Kunnen nadenken over hoe je een taak maakt
- Tegenslagen kunnen verwerken
- Kunnen omgaan met kritiek
- Gedisciplineerd en geconcentreerd kunnen werken
- Voor zichzelf kunnen opkomen
- Vertrouwen hebben dat hij/zij het goed kan
- Verantwoordelijkheid dragen
- Delegeren
- Omgaan met leiderschap/volgzzaamheid
- Eigen ideeën verwoorden en verdedigen
- Omgaan met verliezen
- Spelregels correct toepassen
- Opkomen voor een eigen mening en deze beargumenteren
- Gevoelens uiten en beschrijven
- Opgave grondig lezen
- Zelfstandig werking
- Opzoeken van info
- Info verwerken tot een persoonlijk werk
- Werkwijze: nauwkeurig, netjes, volledig, eerst in het klad,...
- Onderscheiden van hoofd- en bijzaken
- Kernwoorden aanduiden
- Samenvattingen/schema's maken
- Hulpmiddelen leren gebruiken (atlas, woordenboek, ...)
- Zichzelf niet als norm zien
- Empathische communicatie
- Verlaten van de comfortzone
- Leren dat iets bereiken tijd kost
- Versterken van de sociale omgang
- Presteren op niveau (niet over- of onderpresteren)
- Leren omgaan met weerstand en frustraties
- Leren omgaan met het anders zijn

2.2. Aanpak

Algemene opzet van de voorbeeldpraktijk (max. 200 woorden)

Hoe is de opzet van de voorbeeldpraktijk en wat is de omvang (duur, aantal contacten – indien van toepassing)? Voeg hier eventueel een schema in.

We verdelen onze cognitief getalenteerde leerlingen voor de klasexterne werking in groepssamenstellingen volgens de 3 graden in de lagere school: eerste graad (L1 en L2), tweede graad (L3 en L4) en de derde graad (L5 en L6). Deze groepen komen 2 uur per week naar de Taaie Trawanten. De eerste les van het schooljaar wordt georganiseerd in de tweede week van september en het schooljaar wordt afgerond in de voorlaatste week van juni. We starten zo vroeg en eindigen zo laat in het schooljaar omdat we vanuit onze ervaring weten dat deze leerlingen de maanden september en juni ervaren als saai omwille van de vele herhalingslessen.

Concrete inhoud van de voorbeeldpraktijk (max. 1200 woorden)

Welke concrete activiteiten worden uitgevoerd en – eventueel – in welke volgorde? Geef geen uitputtende beschrijving van activiteiten; het is voldoende als de lezer zich een beeld kan vormen van wat er gedaan wordt en hoe dit gedaan wordt. Verlies hierbij ook het aspect evaluatie niet uit het oog (hoe wordt geëvalueerd of individuele leerlingen doelstellingen al dan niet hebben bereikt?).

TAAIE TRAWANTEN TWEEDE EN DERDE GRAAD:

In onze kangoeroeklas van de tweede en de derde graad werken we samen aan projecten. Daarbij wisselen we af tussen zelfgekozen en opgelegde thema's. De maximum duurtijd van een project is van vakantie tot vakantie. De twee werkuren die we wekelijks inbouwen verdelen we zo: de eerste anderhalf uur werken we aan ons project, het laatste half uur nemen we de tijd voor iets anders.

Bij de opgelegde thema's staat het leren studeren, het leren verwerken van informatie centraal. Dit wordt geëvalueerd in deeltoetsen tijdens het thema. Dan leren ze al kleine leerstof hoeveelheden verwerken. Aan het einde van het thema volgt er dan een grote toets over het hele thema. Dat kan een toets zijn die verworven kennis bevraagd, maar ook verworven vaardigheden die inge oefend werden tijdens het thema, zoals het opzoeken in een atlas bijvoorbeeld.

De zelfgekozen thema's werken we steeds uit volgens eenzelfde volgorde:

- Groepssamenstelling: De ene keer formuleren we eerst samen mogelijke thema's. Daarna kiezen de leerlingen een thema vanuit hun interesse en worden zo de groepen gevormd. De andere keer kiezen ze eerst met welke leerlingen ze zullen samenwerken en bepalen ze daarna, samen met hun groepsleden, rond welk thema ze hun project zullen vormgeven.
- Verdelen van CLIM-rollen: Om de verschillende talenten tot ontwikkeling te kunnen laten komen, vind ik het belangrijk dat elke leerling leert zich ten dienste te stellen van de groep. De eigen verrijking is daarbij belangrijk, maar ook anderen laten delen in die verrijking werkt waardering in de hand. Daarbij worden gelijkwaardigheid en respect voor het anders zijn gestimuleerd. De eerste keer mogen de leerlingen zelf kiezen welke rol ze graag willen opnemen in dit traject. Ze kunnen kiezen uit de rol van: organisator, verslaggever, materiaalmeester en bemiddelaar. Dit is natuurlijk afhankelijk van de groeps grootte. Bij een volgende project moeten ze een andere rol op zich nemen om zo ook andere talenten tot groei te kunnen laten komen. Op het einde van het groeps werk evalueren ze hun eigen rol

en ook de rol van de anderen in hun team. Daarnaast wordt ook bevraagd hoe ze de samenwerking hebben ervaren, wat ze willen borgen en welke werkpunten ze meenemen naar een volgende groepsopdracht.

- Brainstormfase: De leerlingen proberen zoveel mogelijk ideeën over hun onderzoek te bedenken. Daarbij trekken ze het onderwerp helemaal uit elkaar en noteren ze hun ideeën op een groot A3-blad. Dat blad wordt doorgegeven naar de andere groepen, zodat ook zij kunnen aangeven wat ze nog over dat thema willen weten.
- Splitsen in vakgebieden: De leerlingen nemen hun eigen brainstormblad er terug bij. Door het gebruik van verschillende kleuren, bundelen ze hun ideeën in verschillende vakgebieden. Ze bekijken daarbij welke info bij elkaar hoort. Daarna wordt elk vakgebied verdeeld over de verschillende groepsleden.
- Verzamelen en opzoeken: Verschillende informatiebronnen worden gehanteerd: informatieve boeken van de bib, opzoeken op het internet, bekijken van beeldmateriaal, opzoeken in woordenboeken, atlanten, encyclopedieën, ... De belangrijkste info per vakgebied wordt gebundeld. Daarbij schrappen ze dubbele informatie en oninteressant materiaal. Ze maken een kort verslag van hetgeen ze gevonden hebben en markeren hierbij de kernwoorden.
- Presentatie: Wanneer ze alle informatie hebben verzameld en geordend, kiezen ze samen op welke manier ze deze informatie zullen delen met de andere cognitief sterke leerlingen van hun graad. Daarbij mogen ze zelf voorstellen doen of kunnen ze kiezen uit (een combinatie van) de volgende mogelijkheden: spreekbeurt, powerpoint-presentatie, prezi-presentatie, toneelstuk, strip, hoek inrichten in de klas, collage, poster, gezelschapsspel, film, quiz, ... Tijdens de presentatie worden de leerlingen beoordeeld door de begeleidende leerkracht op de volgende items: voorbereiding, inhoud, lichaamstaal, vlotheid, uitspraak, volume. De leerlingen weten vooraf waarop ze zullen beoordeeld worden. Na hun presentatie geeft de leerkracht onmiddellijke feedback over deze items. Ook de andere cognitief sterke leerlingen mogen delen wat ze knap vonden en welke werkpunten ze zouden kunnen formuleren.

Het laatste half uur vullen we wekelijks verschillend in. Volgende zaken komen daarbij geregeld aan bod:

- Samen spelen van een spel
- Stellingenspel
- Filosoferen aan de hand van verhalen
- Strategie spelen voor één speler
- Denkpuzzels
- Helpende gedachten
- Sociale vaardigheden
- Muzische activiteit: origami, stap voor stap tekenen, ...
- ...

TAAIE TRAWANTEN EERSTE GRAAD:

In de eerste graad werken we nog geen langdurige projecten uit. Onze werktijd van 2 uur bestaat uit een afwisseling van de hierboven vernoemde activiteiten waarbij we langer de tijd nemen om het proces vorm te geven. We werken ook samen aan kortere projecten, maar stellen daarbij de werkwijze van oplossen als belangrijkste doel: doorzetten, opgave grondig lezen, zelfstandig werken, nauwkeurig antwoorden, eerst in het klad werken, ...

VOOR ALLE COGNITIEF GETALENTEERDE LEERLINGEN BIJ DE TAAIE TRAWANTEN:

Elke leerling krijgt 3 keer per jaar een rapport. Daarop staan de resultaten van hun (tussentijdse) toetsen en worden er een aantal attitudes geëvalueerd via zachte evaluatie. Daarbij is er aandacht voor de doelstellingen van de onze werking en hun individuele doelstellingen. Er wordt niet standaard een oudercontact georganiseerd bij het rapport. We vragen aan de ouders om ons zo snel mogelijk te contacteren wanneer zij vragen of bemerkingen hebben. Andersom doen wij net hetzelfde. Wanneer wij een bezorgdheid hebben die we graag willen delen, zullen we zo snel mogelijk een oudercontact organiseren.

Eens per trimester organiseren we ook (in normale niet-corona tijden) een les in een vreemde taal. Daarbij nodigen we één van de ouders van onze school uit die een andere moedertaal spreekt. Samen bespreken we welke inhoud er aan bod zullen komen. Deze les wordt voor alle cognitief getalenteerde leerlingen georganiseerd. Volgende talen zijn al aan bod gekomen: Engels, Spaans, Russisch, Latijn, ...

Ook gaan we één keer per trimester naar een secundaire school in de buurt om in een labo aan de slag te gaan. Ook op dit moment werken we met alle cognitief getalenteerde leerlingen van de Taaie Trawanten samen. Vooraf bespreek ik samen met de vakleerkracht welke inhoud er aan bod zullen komen. Volgende vakgebieden hebben we in het verleden al eens kunnen verkennen: STEM, chemie, fysica, elektronica, ...

3. Uitvoering

Materialen (max. 200 woorden)

Welke concrete materialen zijn beschikbaar voor de uitvoering, werving en evaluatie van de voorbeeldpraktijk?

- Goed uitgerust klaslokaal met verschillende werkeilanden en ICT-materiaal
- Voor het verwerven van opzoekvaardigheden gebruiken we onder andere: woordenboeken, encyclopedieën, informatieve boeken, atlassen, het internet, ...
- Het doortesten van een leerling in functie van een niveaubepaling gebeurt door een LVS-afname (in de toekomst zullen we dit doen door de TVE-methode)
- Het in kaart brengen van de talenten en groeikansen van de leerlingen gebeurt via deze vragenlijsten via Hoogbegaafdheid in zicht:
 - o Denkprofielen – test – Sternberg
 - o Hoe knap ben jij – test – meervoudige intelligentie – Gardner
 - o Vragenlijsten (leerling-, leerkracht- en ouderversie)
- Het stellen van persoonlijke doelen en het uitleggen van de doelen van de kangoeroeklas gebeurt aan de hand van het Model van Talentontwikkeling – Jan Kuipers
- Voor het uitwerken van het beleid gebruiken we in de loop van de jaren (uiteraard aangevuld met info vanuit literatuur en bijscholingen):
 - o Het SIDI-3 protocol
 - o Protocollen op het Prodia van het CLB
- Voor het uitwerken van verschillende projecten gebruiken we onder andere volgende materialen:
 - o Detective Denkwerk
 - o Outside the box

- Het grote vooruitwerkklapboek
- Thema's via MundoPlus
- Kien
- Somplex/Somplextra
- ...
- Filosofische verhalen via zininverhalen.nl, praatprikkel
- Voor het leren doorzetten en hulp vragen gebruiken we volgend materiaal:
 - Denksport (tectonic, binaire puzzels, Japanse puzzels, rikudo, ...)
 - Vlaamse breinbrekers
 - Logische breinbrekers
 - Smartgames
- Voor het uitwerken van een expliciete lessenreeks rond leren leren in onze derde graad gebruikten we tijdschriften, zoals: EOS, National Geographic Junior, Hebbes...
- Aan sociale vaardigheden werken we aan de hand van Kikkerbecool
- CLIM gebruiken we om te werken aan samenwerken en versterken van verschillende rollen in groepswerk

Opleiding en competenties van de uitvoerders (max. 200 woorden)

Wie zijn de uitvoerders van de voorbeeldpraktijk en welke opleiding en competenties hebben zij nodig?

Omdat er onvoldoende kennis en inzichten over hoogbegaafdheid worden overgebracht in de basisopleidingen van leerkrachten, lijkt het me noodzakelijk om diepgaandere opleidingen te volgen. Dit is mogelijk bij verschillende opleidingscentra met expertise, namelijk: Exentra, Hoogbloei, Bekina, ...

Daarnaast moet de begeleider bereid zijn om zich levenslang bij te leren. Er loopt tal van wetenschappelijk onderzoek over hoogbegaafdheid. Dat brengt ons frequent tot nieuwe inzichten. Op basis van die nieuw verworven inzichten is een aanpassing in het schoolse beleid en in de praktische werking steeds nodig. Dat levenslang bijleren kan aan de hand van het volgen van bijscholingen, door het lezen van literatuur en door samen te zitten met andere betrokkenen rond het thema hoogbegaafdheid.

Als begeleider moet je de rol van coach aannemen, mag je niet vervallen in een autoritaire lerarenstijl. Wees ook authentiek als leerkracht en als mens. Zeg wat je doet en doe wat je zegt. Geef hen autonomie binnen zo duidelijk mogelijk geformuleerde grenzen. Kader daarbij niet alleen wat je verwacht, maar ook waarom je dat verwacht. Durf open en transparant te zijn over je eigen leerproces dat nooit is afgerond. Durf expliciet in eigen boezem te kijken en geef toe wanneer je fout bent. En bovenal: gebruik humor!

Randvoorwaarden (max. 200 woorden)

Wat zijn volgens u de organisatorische en contextuele randvoorwaarden voor een goede uitvoering van de voorbeeldpraktijk?

Het hele team moet eerst en vooral meer kennis vergaren over dit onderwerp. Wat is hoogbegaafdheid? Hoe herken je hoogbegaafde kinderen? Wat is het verband tussen hoogbegaafdheid en mindset? Hoe begeleid je onderpresteerders? Is versnellen steeds de beste

optie? Vanuit het vergaren van deze kennis, zal duidelijk blijken dat ook deze groep leerlingen moet gezien worden als kinderen waarvoor aanpassingen in ons onderwijs nodig zijn. Als die bereidheid er is in het team, kan het beleid rond het begeleiden van deze leerlingen samen met het hele team bedacht en gedragen worden.

Er moeten op school uren worden vrijgemaakt voor deze kangoeroewerking. Niet enkel voor de daadwerkelijke uitvoering ervan, maar ook voor het inlezen, beleid aanpassen, bevragen van betrokkenen, bijsturen, ... Omdat deze werking bij ons op school al een aantal jaren wordt georganiseerd, werden deze uren beperkt tot de 2 uren werktijd per groep per week. Maar er is zeker ruimte voor het volgen van bijscholingen en belangrijk overleg.

Praktisch is het handig wanneer er voor deze werking een lokaal kan voorzien worden. Ook moet er overleg zijn tussen alle betrokken leerkrachten om deze werking te kunnen inpassen in ieders lessenrooster: klasleerkracht, turnleerkracht, muzische leerkracht, ...

Kosten (max. 200 woorden)

Wat zijn de kosten van de voorbeeldpraktijk? Benoem daarbij de personele (in aantallen uren) en de materiële kosten.

Op onze school worden er nu 6 lessen besteed aan de kangoeroewerking per week. Let wel: onze school besteedt niet meer zo veel tijd aan het ontwikkelen van een beleidsplan en het uitwerken van de praktische werking, omdat we al een heel aantal schooljaren werkzaam zijn. Het gaat hier telkens om kleine bijsturingen vanuit opgedane kennis uit bijscholingen of interessante literatuur. Dit vraagt om slechts een kleine tijdsinvestering.

Voor de materiële kosten moet je rekening houden met volgende zaken: uitrusting van het lokaal (bord, bordstiften, ...), persoonlijk materiaal voor de leerlingen (kaft, kopies, ...), aankoop materialen (handleidingen, werkboeken, ...) en investeren in levenslang leren (bijscholingen, literatuur, ...). Het is moeilijk om in te schatten wat daarvan de jaarlijkse kost is. Dat is erg afhankelijk van in welke fase de school zich bevindt. In de opstartfase zal er heel wat meer geïnvesteerd moeten worden om deze werking op poten te kunnen zetten. Eens de werking loopt, worden de kosten jaarlijks beperkt tot het vernieuwen van materiaal en het investeren in het levenslang leren.

4. Onderbouwing

Verantwoording (max. 1000 woorden)

Maak aannemelijk dat met deze aanpak ook daadwerkelijk de doelen bij deze doelgroep bereikt kunnen worden. Waarom zou de aanpak werken? Wat is de onderliggende theorie? Verwijs daarbij zoveel mogelijk naar met onderzoek ondersteunde theorieën en modellen.

Indien beschikbaar: Wat zegt wetenschappelijk onderzoek over de effectiviteit van soortgelijke interventies?

Het groeperen van leerlingen is een interventie die werkt (Smeets, 2021). De omgeving van het kind is belangrijk om een leeromgeving te creëren. Leerlingen hebben nood aan ontwikkelingsgelijke (Gangé, 2010). Tijdens de verrijkingsklas zetten we in op het stimuleren van een groeigerichte

mindset (Dweck, 1999). We zetten binnen de verrijkingsklas in op uitdagende taken en op het dieper verwerken van de leerstof (Kim, 2016; Verachtert, 2021). We werken ook aan zelfmonitoring en zelfsturing, begeleiden leerprocessen (Barbier, 2021) en zetten in op verkorten van instructies (Vantassel-Baska, 2008).

In de verrijkingsklas zetten we in op het stimuleren van een groeimindset (Dweck, 1999).

Leerlingen blijven volhouden bij uitdagende taken en verwerken informatie dieper wanneer ze beheersingsdoelen eigen maken in plaats van prestatiedoelen (Bakx et al., 2020).

Daar zetten we in de verrijkingsklas dan ook extra op in.

Samenvatting werkzame elementen (max. 250 woorden)

Wat zijn volgens u de werkzame elementen van deze voorbeeldpraktijk waardoor de gestelde doelen bij de doelgroep gerealiseerd worden? Geef een puntsgewijs overzicht van de belangrijkste werkzame elementen. Denk daarbij zowel aan inhoudelijke en praktische elementen.

- Leerstof op maat
- Het stillen van hun leershonger (Lavrijsen, 2021)
- Het contact met ontwikkelingsgelijken
- Leerkrachten die hen begrijpen
- Begeleiden van hun mentale sterktes
- Sturen om door te zetten
- Leren omgaan met wat nog niet lukt
- Het leren kennen en laten groeien van hun talenten
- Inzetten op het leren leren
- Ondersteunen van niet-cognitieve persoonlijkheidskenmerken bij individuele leerlingen (rechtvaardigheidsgevoel, kritische ingesteldheid, gevoeligheid, perfectionisme)
- Het herkennen van hun anders zijn en daaraan koppelen dat dit een normaal gegeven is
- Aandacht hebben voor hun hindernissen, hen daarvan bewustmaken, hen daarmee leren omgaan/omkeren
- Overleg met klasleerkracht, leerkracht kangoeroewerking, ouders, leerling zelf
- Betrekken van de leerling bij het opstellen van individuele doelen

Uitkomstenmonitoring (max. 200 woorden)

Hoe wordt in jullie school nagegaan of de voorbeeldpraktijk zijn doelen bereikt (bv. meten van verandering (voor- en nameting), tevredenheid cliënten, ervaren effect, realisatie van doelen).

Wanneer een leerling instroomt bij de Taaie Trawanten worden er samen (met de leerling, ouders, betrokken klasleerkracht en leerkracht van de kangoeroeklas) doelen afgesproken om aan te werken. Deze doelen worden in het persoonlijk dossier van de leerling opgenomen. Door het overleg met alle betrokken partijen worden deze doelen ook gesteld voor de werking in de gewone klas en voor de begeleiding thuis. Op alle fronten wordt de leerling dus begeleid voor de vooropgestelde doelen. Op het rapport wordt de vooruitgang voor deze individueel gestelde doelen (naast ook de algemene doelen van de werking) besproken. Door observaties in de klas en bij de Taaie Trawanten wordt de evolutie in kaart gebracht. Deze vooruitgang wordt ook regelmatig besproken met de betrokken leerling.

Volgende methoden worden gebruikt om doelen te evalueren: toetsen van kennis, toetsen van vaardigheden, gesprek met leerling, gesprek met ouders, gesprek met klasleerkracht, observaties, evalueren van rollen en samenwerking in een groepswerk, evalueren van een presentatie aan de hand van een kijkwijzer, ...

Hetgeen we nog niet hebben ingebouwd is een evaluatie op lange termijn. Omdat we reeds gedurende een langere periode deze kangoeroewerking in onze uitbreidingswerking hebben ingebouwd, kunnen we leerlingen die hebben deelgenomen aan onze werking en hun ouders bevragen over het effect van hetgeen ze leerden in deze kangoeroewerking. Dat is voor de toekomst. Op dit moment zijn we bezig met het verzamelen van hun contactgegevens en willen we heel graag een terugkomdag organiseren wanneer de maatregelen het weer toelaten.

We bevragen op dit moment ook de secundaire scholen hier in de buurt over hun beleid rond passend onderwijs bieden aan cognitief sterk functionerende leerlingen. Op die manier kunnen we nog beter op zoek gaan naar een school op maat van het kind. En kunnen we het uitgeschreven beleid dat de betrokken school doorgeeft, vergelijken met de ervaring van de Taaie Trawanten over de praktische werking.

Wetenschappelijke referenties en andere bronnen.

- Bakx, A., Samsen-Bronsveld, E., & Hoogeveen, L. (2020). Top 20 principes uit de psychologie voor het onderwijs aan en het leren van creatieve, getalenteerde en begaafde leerlingen van de voor- en vroegschoolse educatie, het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs.
- Barbier, K., Struyf, E., & Donche, V. (2021). Wat werkt binnen en buiten de klas? Cognitief begaafde leerlingen ondersteunen op het vlak van motivatie, leren en presteren. In K. Verschueren, S. Sypré, E. Struyf, J. Lavrijsen, & M. Vansteenkiste (Eds.), *Het ontwikkelen van cognitief Talent. Handboek voor onderwijsprofessionals*. (pp. 93-108). Acco learn
- Dweck, C. S. (1999). *Self-theories : their role in motivation, personality and development*. London : Taylor and Francis.
- Gagné, F. (2010). Motivation within the DMGT 2.0 framework. *High Ability Studies*, 21(2), 81-99. <https://doi.org/10.1080/13598139.2010.525341>
- Kim, M. (2016). A Meta-Analysis of the Effects of Enrichment Programs on Gifted Students. *Gifted Child Quarterly*, 60(2), 102-116. <https://doi.org/10.1177/0016986216630607>
- Lavrijsen, J., Preckel, F., Verachtert, P., Vansteenkiste, M., & Verschueren, K. (2021). Are motivational benefits of adequately challenging schoolwork related to students' need for cognition, cognitive ability, or both? *Personality and Individual Differences*, 171(November 2020), 110558. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110558>
- Smeets, S. (2021). Groeperen en versnellen als interventie voor cognitief begaafde leerlingen. In K. Verschueren, S. Sypré, E. Struyf, J. Lavrijsen, & M. Vansteenkiste (Eds.), *Ontwikkelen van Cognitief Talent. Handboek voor Onderwijsprofessionals* (pp. 131-145). Acco Learn
- VanTassel-Baska, J., Feng, A. X., Brown, E. F., Bracken, B., Stambaugh, T., French, H., & Bai, W. (2008). A Study of Differentiated Instructional Change Over 3 Years. *Gifted Child Quarterly*, 52(4), 297-312
- Verachtert, P. (2021). Compacten en verrijken voor cognitief begaafde leerlingen. In V. K., S. S., E. Struyf, J. Lavrijsen, & M. Vansteenkiste (Eds.), *Ontwikkelen van cognitief Talent. Handboek voor onderwijsprofessionals* (pp. 109-128). Acco learn